

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 15 februari 1924 kl. 3 e. m.

Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 1, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utarbetande av nya grunder för statstjänarnas löner.

Uti en inom andra kammaren väckt, till kammarens femte tillfälliga utskott remitterad motion, nr 197, har herr Olsson i Blädinge hemställt, att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbeta förslag till nya grunder för statstjänarnas löner, gående ut på att dessa löner, liksom tidigare varit förhållandet, för varje löneklass skulle bestämmas i vissa kvantiteter av jordbruksnäringens viktigaste produkter, som gottgöras löntagarna i konstant ersättning efter fastställda officiella prisnoteringar, samt därefter så skyndsamt som möjligt för riksdagen framlägga förslag därom.

Beträffande motiveringen till det gjorda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen.

Innan utskottet går in på motionen har utskottet ansett sig böra erinra därom, att en motion med i viss mån liknande innehåll väcktes vid 1917 års riksdag av herr W. Hellberg i Ljungskile. I sisträmnda motion hemställdes om utredning och förslag i syfte, att statstjänarnas löner skulle utgå enligt markegångspris eller annan beräkning, som medförde, att lönerna årligen komme att stå i direkt förhållande till de aktuella livsmedelspriserna.

Förevarande motion blev i enlighet med statsutskottets utlåtande nr 15 avslagen, huvudsakligen av den anledning, att utredning i ärendet efter framställning av statskontoret vore pågående hos löneregleringskommittén.

Utskottet får till en början giva erkännande åt motionärens syfte, som går ut på såväl att bereda jordbruksnäringen en starkare ställning som att undvika de ständiga slitningarna rörande statstjänarnas lönevillkor, varigenom skilda samhällsgrupper skulle bli på ett solidariskt sätt intresserade i varandras och statens ekonomiska angelägenheter. Detta torde emellertid enligt utskottets mening icke kunna realiseras på den av motionären anvisade vägen.

Utskottet.

Såsom motionären framhållit har under äldre tider varit vanligt, att stats-tjänarnas löner utgått i förhållande till prissättningen på inhemska lantbruksprodukter och andra tjänstbarheter. Detta kunde på sin tid vara både naturligt och nödvändigt för såväl staten som den enskilde, enär dessa produkter då till en avsevärd del ingingo i de statsanställdas utgiftsstat och vårt land var mindre beroende av världsmarknadens varuutbyte och priser. Nu däremot, då samma produkter spela endast en mindre roll i fråga om statstjänstemännens utgifter, jämfört med andra deras utgiftsposter, oeh då priserna på vårt lantbruks produkter icke på samma sätt som tidigare äro normerande för den allmänna prisnivån i landet, vilken i stället väsentligen torde regleras av förhållandena på världsmarknaden, synes en omläggning i den riktning motionären föreslagit, vara olämplig och opraktisk.

Med hänsyn till nyligen företagna omfattande löneregleringar samt statens lönebestämmelser i övrigt, därvid prissättning å viktigare förnödenheter genom dyrtidstillägg efter visst indextal äger inflytande på lönesatserna, torde det särskilt under nuvarande tider vara olämpligt att genomföra en sådan radikal omläggning av hela lönesystemet, som motionären föreslår. Tvärtom synes det vara lämpligt att avvakta vunna erfarenheter av den nu till största delen genomförda löneregleringen.

Till sist får utskottet påpeka, att det med skäl kan ifrågasättas, huruvida det skulle vara till någon verklig fördel för jordbrukarne, att deras produkter skulle utgöra normen för tjänstemännens löner. Genom en sådan anordning skulle statens utgifter i hög grad bliva beroende av lantbruksprodukternas pris, och det skulle bliva ett statsfinansiellt samt för vissa samhällskategorier privatekonomiskt intresse att hålla priset på inhemska jordbruksprodukter nere.

Med åberopande av det ovan anförda får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 15 februari 1924.

På utskottets vägnar:

ERIK LAURÉN.

Närvarande: Herrar *Laurén, Andersson* i Rasjön, *Fjellman,* Västberg, Lundén, Poppius, Norsell, Olsson** i Mellerud, *Andersson* i Tungalsta och *Kinmanson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.